

تقویت اکوتوریسم شهری با مکان یابی مناسب هتل (نمونه موردی: شوشتر)

نوید خواجه حسینی^{۱*}؛ علیرضا استعلاجی^۲

۱- دانش آموخته ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، navid.hosseini39@gmail.com
۲- عضو هیئت علمی جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام (ره) شهر ری، al-estelaji@yahoo.com

چکیده

با وجود آثار تاریخی متعددی که در شهر شوشتر وجود دارد و اینکه این شهر یکی از مراکز مهم گردشگران داخلی و خارجی است، متأسفانه عدم امکانات اولیه مناسب سبب شده که بازدید گردشگران از این شهر تاریخی محدود به دیداری چند ساعته گردد لذا سعی داریم با مکان یابی دقیق هتل با استفاده از مدل تحلیلی سلسله مراتبی (AHP) در نرم افزار Expert Choice و سیستم اطلاعات جغرافیایی، تکنیک SWOT، تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید اکوتوریسم را در شهر شوشتر تقویت بخشیم. پژوهش حاضر از نوع تحلیلی- توصیفی و روش گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای و مطالعات میدانی است. فرایند تحلیل سلسله مراتبی، از تکنیک‌های تصمیم‌گیری چند معیاره مورد استفاده در مکان‌یابی است. در این تحقیق ابتدا چهار مکان در شهر شوشتر به عنوان نقاط پیشنهادی انتخاب گردید، سپس براساس نظرات کارشناسی و بررسی اسناد و مطالعات موجود، چهار معیار دسترسی به راه، امنیت، توپوگرافی زمین و فاصله از کاربری‌های تجاری و تاریخی تعیین گردید و با استفاده از فرایند تحلیل سلسله مراتبی بعد از تعیین سطوح سلسله مراتب شامل هدف، معیار و گزینه‌ها، مقایسه زوجی بین مجموعه‌ها برای وزن‌دهی انجام گردید. در عین وزن‌دهی، تجزیه و تحلیل سازگاری قضاوت‌ها نیز صورت گرفت. پس از وزن‌دهی همه معیارها و گزینه‌ها، مقایسه کلی گزینه‌ها نسبت به هدف انجام، و نتایج مقایسات به صورت نمودارهای وزنی ارائه گردید و در نهایت نقشه مکان‌یابی نهایی در ۵ طبقه (بسیار مناسب، مناسب، متوسط، نامناسب و بسیار نامناسب) طبقه‌بندی گردید. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که معیار دسترسی به راه با وزن ۰/۴۶۷ بالاترین اولویت نسبت به معیارهای دیگر را دارد و از بین چهار مکان انتخابی، مکان ۱ با قرار گرفتن در پهنه بسیار مناسب بالاترین اهمیت جهت احداث هتل را در شهر شوشتر را دارا می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: اکوتوریسم، مکان‌یابی، تحلیل سلسله مراتبی (AHP)، Swot.GIS

۱- بیان مساله

ایران سرزمینی با گستره‌ی جغرافیایی وسیع، تنوع آب و هوایی و شرایط اکوسیستمی متفاوت، تنوع قومی و فرهنگ غنی، کشوری با ۳۰ استان در اشکال شهری و روستایی و جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی بسیار همچون قاره پهناوری است که در قالب یک کشور جای داده شده است. متأسفانه علی‌رغم استعدادهای توانایی‌های زیاد، هنوز برای مردم خود ایران ناشناخته مانده است. توریست یا گردشگری در ایران پدیده‌ای فصلی با قطب‌هایی محدود و تقریباً درون‌زا است و در قسمت توریست خارجی بیشتر به عنوان بازاری برای کشورهای همسایه محسوب می‌شود تا جلب توریست برای بازارهای داخلی. با توسعه وسایط حمل و نقل، مردم دنیا تمایل زیادی به مسافرت و جهانگردی پیدا کرده‌اند. یکی از عوامل اصلی جذب جمعیت، وجود جاذبه‌های گردشگری و آثار باستانی است. توجه به این صنعت موجب رونق اقتصادی، تبادل فرهنگ خواهد شد